

Óvatos ébredés a pénzügyi téli álomból

2023-ban viszonylagos sötétség borult a háztartásokra pénzügyi szempontból. 2024-ben azonban várhatóan egyre erősebben világít majd a gödörből a felszín felé vezető út fénye. Az ébredés egyelőre óvatos, ám a kilátások optimizmusra adnak okot az emberek részéről, akik ezzel egyidőben egyre inkább számítanak tudatos tervezőnek pénzügyeiket illetően.

Tavaly satuféket nyomott a hitelpiac, mindezt a Magyar Nemzeti Bank 2023-ra vonatkozó adatai is megerősítik. Az emberek hitelfelvételi kedve – bár kényszerből (magas kamatok, kiürülő lakossági kasszák) – drasztikusan visszaesett. A háztartási, vagyis lakossági hitelekre (lakáscélú hitel, személyi kölcsön, szabad felhasználású hitel, gépjárműhitel stb.) felvett összeg közel harmadával maradt el az egy évvel korábbtól, ugyanakkor az év vége fellendülést hozott. A visszaesés nem túl meglepő, hiszen oly mértékben szállt el az alapkamat és ehhez kapcsolódóan a hitelkamatok, amire hosszú évek óta nem volt példa.

Az év végi fellendülés azonban már az alagút végén pislákoló fényt jelentheti. Úgy tűnik, az elmúlt nagyjából másfél év apokaliptikus hangulata a múlté, az emberek kezdenek ébredni a pénzügyi téli álomból. Igaz, egyelőre csak a szemek óvatos törölgetése zajlik.

Ebbe a sorba illeszkednek a legfrissebb Cofidis Hitel Monitor felmérés eredményei, miszerint a háztartások összességében stabilnak látják anyagi helyzetüket, és csökkent az emiatt aggódók aránya. És bár a hitelfelvételi hajlandóság lényegében nem változott, a hitelkamatok várható csökkenése a bankfiókokba, a hitelintézetekbe szólíthatja a lakosságot.

Megfontolt haladás

A lakosság egyre inkább a fontolva haladás útján korzózik a pénzügyek ösvényén. Az utóbbi években gyakorlatilag nemcsak a 10 milliós futball szövetségi kapitány, hanem a 10 milliós közgazdász országa is lettünk. Ám ennek pozitív hozadéka is kidomborodik, mégpedig a tekintetben, hogy az emberek egyre tudatosabb attitűdök menték hozzájuk meg pénzügyi döntéseiket. A már említett felmérés eredményei szerint igaz ez a hitelfelvétel folyamatára is: az ebben gondolkodók egy előminősítés keretében előre megnéznék, hogy mennyi hitelt kapnak.

Kiváltképp érvényes ez egy olyan év után, mint a 2023-as volt, amikor is az infláció igencsak magas szintekre kúszott, míg a fizetések értéke folyamatosan csökkent. Az emberek pedig igazodtak a historikus sémákhoz, vagyis olyan attitűddel szervezték mindennapi megélhetőségüket, ami magas inflációval kézben járó reálbércsökkenés esetén általános: jelesül, visszafogták költségeiket, igyekeztek őrizni megtakarításaikat, valamint a magas kamatok hatására kivonták magukat a hitelpiacról.

Észszerű gondolkodás ereszt gyökeret

A sokkból való gyors felocsúrást jól példázza az energiaárak alakulása, amelyek gyorsan elérték a Mount Everestet, majd a csúcs túloldalán viszonylag hamar vissza is ereszkedtek a korábbi szint közelébe. A sokk azonban nem múlt el nyomtalanul az emberekben, és láthatóan elébe szeretnének menni egy hasonlóan váratlan, ám a mindennapi életre, na meg a pénztárcára nézve igencsak kedvezőtlen történésnek.

A Cofidis Hitel Monitor felmérésből kiderül, hogy a megkérdezettek – mint immár két éve valamennyi felmérés esetén – ezúttal is lakásfelújításra, korszerűsítésre költenének leginkább. Előkelő helyen végzett a bevételek és kiadások egyensúlyba hozatala, ami megint csak a tudatosságban bekövetkező pozitív változásokról árulkodik.

A családi kasszákból hiányzó összeg nem változott, a háztartásoknak továbbra is több pénzre lenne szüksége annál, mint ami rendelkezésre áll. Ám azok aránya csökkent, akik nem jönnek ki jövedelmükből, vagyis az anyagi helyzet szubjektív érzete pozitívabb képet fest.

Tízből mindössze egy ember gondolja úgy, hogy 2024 számára a túlélésről és nem a tervekről szól majd. A tervezés azonban óvatosan zajlik, ami jól szemlélteti, hogy a legjellemzőbb gondolat a takarékoskodás, a többség kétszer meggondolja, mire és mennyit költ, sokan még költségvetést is készítenek. A javuló inflációs adatok és a növekedési optimizmus mellett tehát a háztartások óvatosak a terveikben. A jövő bizonytalanságaira való felkészülés igénye jelenleg még erős. Ám, ha a vállalatokhoz hasonlóan a háztartásoknak is kellene éves pénzügyi beszámolót készíteni, nagy valószínűséggel a 2024-es tételsorok biztatóbban festenének az egy évvel korábbiaknál.